

Ο Μητροπολίτης Ν. Ιωνίας κ. Γαβριήλ στο VI Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών

Αποτελεί πραγματικά μεγάλη τιμή για εμένα η συμμετοχή στο 6ο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών. Μία εμβληματική ετήσια διοργάνωση, που έχει αποκτήσει πλέον έναν θεσμικό και οικουμενικό χαρακτήρα και τοποθετεί την πατρίδα μας στο επίκεντρο του διεθνούς συνεδριακού ενδιαφέροντος.

Το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών βασίζεται στον ειλικρινή και εποικοδομητικό διάλογο. Βασίζεται στον ουσιαστικό διάλογο, που μετατρέπει την γνώση και την εμπειρία σε καινοτόμα δράση. Στον διάλογο που συμβάλλει στην προσπέλαση των εμποδίων, στην γόνιμη επικοινωνία και στην καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας.

Η επίτευξη της πραγματοποίησης του φετινού συνεδρίου στον χώρο του Ζαπτείου και μάλιστα σε υβριδική μορφή αποδεικνύει αφ' ενός μεν το υψηλό κύρος του συνεδρίου, αφ' ετέρου δε ότι το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών προσαρμόζεται δυναμικά στις νέες συνθήκες και είναι έτοιμο να αντιμετωπίσει τις μεγάλες προκλήσεις του παρόντος και του μέλλοντος.

Συνεπώς, αισθάνομαι επιτακτική την ανάγκη να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες μου προς τον κ. Συμεών Τσομώκο και τον κ. Ιωάννη Θωμάτο καθώς και προς όλους τους διοργανωτές του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών για την ευγενή και εξαιρετικά τιμητική πρόσκληση. Από την καρδιά μου εύχομαι κάθε επιτυχία για ευόδωση των εργασιών του συνεδρίου, που εφέτος είναι αφιερωμένο στα 200 χρόνια από την Ελληνική Ανεξαρτησία.

Είναι γεγονός ότι ο πλανήτης μας έχει εισέλθει το τελευταίο ενάμιση περίπου έτος σε μία νέα πραγματικότητα. Μία πανδημία που ήλθε και διατάραξε δραματικά την ποιότητα της ανθρώπινης ζωής, προκαλώντας ριζικές ανατροπές και μεγάλες συγχύσεις, με σημαντικές κοινωνικές, οικονομικές και ψυχολογικές επιπτώσεις.

Η σταδιακή εξάπλωση του νέου κορωνοϊού (COVID-19) προκάλεσε παγκόσμιο τρόμο και απελπισία, ενώ οδήγησε εκατοντάδες χιλιάδες συνανθρώπους μας στον θάνατο. Όχι μόνο η δημόσια υγεία, αλλά και η πολιτική, η οικονομία, οι εμπορικές συναλλαγές και κυρίως οι διανθρώπινες σχέσεις δοκιμάστηκαν πολύ και βρέθηκαν αντιμέτωπες με μία κρίση, η οποία έθεσε εν αμφιβόλω κάθε βεβαιότητα και ασφάλεια, ατομική και συλλογική. Είναι λυπηρό το γεγονός, ότι έως σήμερα η σοβαρότητα και η χρονική διάρκεια της πανδημίας χαρακτηρίζονται ακόμη από βαθιά αβεβαιότητα.

Πράγματι, η νόσος του κορωνοϊού εμφανίσθηκε απρόσμενα στη ζωή μας και φανέρωσε τα όρια και την αδυναμία του ανθρώπου. Κατέρριψε, θα λέγαμε, ολοκληρωτικά την φαινομενική παντοδυναμία του, σε μία εποχή πού η εξέλιξη της γενετικής, η διεισδυτικότητα της πληροφορικής και οι νέες τεχνολογίες της ιατρικής αναπτύσσονται με ραγδαίους ρυθμούς, ασκώντας μεγάλη επίδραση στη ζωή μας.

Συνάμα όμως προέβαλε σημαντικά ζητήματα σχετικά με την αξία της ανθρωπίνης ζωής και την αξία ή και την εικόνα του ανθρωπίνου προσώπου. Ζητήματα επίσης που αφορούν στην ειλικρινή και αυθεντική ποιότητα των ανθρωπίνων σχέσεων και στη σημασία της αληθινής κοινωνίας ή και επικοινωνίας με τους άλλους ανθρώπους. Ανέδειξε την σημασία της ιατρικής επιστήμης. Προέβαλε επίσης αξίες, που είχαμε ως λαός λησμονήσει, όπως την ανάγκη για ενότητα, για συνεργασία, για αλληλεγγύη, για αλληλοβοήθεια. Κυρίως όμως, ανέδειξε την ανυπέρβλητη σημασία και την αξία της αγάπης του ανθρώπου για τον πλησίον.

Όπως κάθε τομέας της κοινωνίας μας, έτσι και η Εκκλησία μας δεν θα μπορούσε να μην επηρεασθεί από την ασύμμετρη αυτή και απρόβλεπτη απειλή. Δεν αναφέρομαι στην πίστη των ανθρώπων, διότι αυτή μάλλον περισσότερο ενισχύθηκε. Όλο αυτό το μεγάλο διάστημα γράφηκαν πολλά και ειπώθηκαν ακόμη περισσότερα, σχετικά με το πόσο η πανδημία έπληξε την Εκκλησία. Αυτό που θα επιθυμούσα και επιτρέψτε μου να επισημάνω είναι ότι, η πανδημία δεν έπληξε την Εκκλησία! Αυτό που έπληξε ήταν την ανθρώπινη φιλαυτία, τον εγωκεντρισμό, τον υπέρμετρο εγωισμό και την ανθρώπινη αλαζονεία. Ο άνθρωπος ταπεινώθηκε. Όλοι μας ταπεινωθήκαμε.

Οφείλω ωστόσο να ομολογήσω, ότι ναι (!) η Εκκλησία ήταν αρχικά απροετοίμαστη γι' αυτή την πρωτόγνωρη δοκιμασία. Όλοι μας, την άνοιξη του 2020, βρεθήκαμε ενώπιον μιας άγνωστης ασθένειας και του πρώτου σοκ ενός καινοφανούς εγκλεισμού (lockdown). Το Πάσχα του 2020 ήταν πράγματι πρωτόγνωρο και θα μας μείνει αλησμόνητο!

Η Εκκλησία κένωσε τον εαυτό της, σταυρώθηκε και ταπεινώθηκε. Έθεσε όμως πάνω από όλους και από όλα τον σεβασμό στην ανθρώπινη ζωή και υγεία. Δέχθηκε τις εισηγήσεις των ειδικών επιστημόνων, τήρησε αυστηρά τα πρωτοφανή μέτρα και υπάκουσε στους νόμους του κράτους, κλείνοντας για τους πιστούς τους Ναούς της, κατά την ιερότερη μάλιστα και πνευματικότερη περίοδο του έτους.

Η περίοδος αυτή ήταν όχι μόνο μία περίοδος δοκιμασίας για την Εκκλησία, αλλά και μια περίοδος διδακτική, μια περίοδος αυτοέκφρασης και αυτογνωσίας, αφού η νόσος του κορωνοϊού επέτρεψε να αντιληφθούμε τις αδυναμίες μας, τα θεολογικά μας κενά, κι αν θέλετε και τη νοσηρή πνευματικότητα πολλών συνανθρώπων μας, ακόμη και κληρικών.

Την περίοδο αυτή δόθηκε η ευκαιρία να ανοιχθούν σημαντικά θέματα για συζήτηση. Θέματα που κρύβονταν καλά και για χρόνια ολόκληρα φυλαγμένα στο επτασφράγιστο χρονοντούλαπο της ιστορίας. Ζητήματα βασικά, που θεωρούνταν παγιωμένα ή και αναχρονιστικά και τα οποία αφορούσαν στην ταυτότητα, στην ουσία και στην αποστολή της Εκκλησίας, καθώς και στο συστατικό στοιχείο Αυτής, δηλαδή στο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, του Σώματος και του Αίματος του Χριστού.

Η ευθύνη της Ορθόδοξης Εκκλησίας είναι να παραμείνει προσηλωμένη στην αποστολή της, που δεν είναι άλλη από τη σωτηρία του ανθρώπου. Η Εκκλησία δεν

είναι ένα ανθρώπινο κατασκεύασμα. Αποτελεί έναν θεοϊδρυτο ζωντανό οργανισμό, αφού είναι Σώμα Χριστού. Δεν σώζεται και δεν έχει ανάγκη από σωτήρες, αλλά σώζει όσους θέλουν να σωθούν. Είναι φιλεύσπλαχνη Μητέρα και ξέρει μόνο πώς να αγαπά. Είναι όμως και ο παλαιότερος «θεσμικός» οργανισμός, με ιστορία πολλών αιώνων. Όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά παγκοσμίως.

Έτσι, γνώριζε και γνωρίζει ότι κατά το απώτερο παρελθόν και σε άλλες εποχές είχε ξανά αντιμετωπίσει παρόμοιους κινδύνους. Είχε επιβιώσει από λοιμούς, διωγμούς, σεισμούς, επαναστάσεις και οικονομικές κρίσεις. Γι' αυτό, ως ζωντανός οργανισμός ήξερε ότι απλά όφειλε να αναμοχλεύσει την ιστορική της μνήμη και να ανατρέξει πίσω στο παρελθόν της, προκειμένου να «θυμηθεί» τον τρόπο που αντιμετώπισε και τότε παρόμοιες καταστάσεις.

Όφειλε δηλαδή να αξιολογήσει αρχικά, να αποτιμήσει και στη συνέχεια να ερμηνεύσει την παρούσα συνθήκη, προβάλλοντας, μέσα από τον πλούτο της μακραίωνης αποστολικής και πατερικής της παράδοσης, τις προτάσεις εκείνες που μπορούσαν και μπορούν όντως να αποτελέσουν σωτηριώδες βάλαμο όχι μόνο για την υπαρξιακή αντιμετώπιση του COVID-19, αλλά και παρακαταθήκη για την αντιμετώπιση παρόμοιων κρίσεων.

Έτσι, κατά την διάρκεια της πανδημίας η Εκκλησία της Ελλάδος τήρησε και τηρεί τα μέτρα υγιεινής για να αποκρούσει την μετάδοση της ασθένειας. Πιο συγκεκριμένα, ανέστειλε, έως τη στιγμή που οι συνθήκες το επιτρέψουν το ποιμαντικό και διδακτικό της έργο, μέχρι βεβαίως το σημείο που να μην παραβλάπτεται η ουσία και ο πυρήνας της ζωής Της, δηλαδή το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας και της θείας Μεταλήψεως του Σώματος και του Αίματος του Χριστού.

Ενέτεινε τις προσευχές Της και δημιούργησε ευχές κατά την διάταξη του Μεγάλου Ευχολογίου, απευθύνοντας κάλεσμα προσευχής στον κόσμο. Στο πλαίσιο αυτό, άνοιξε κι άλλο τους ορίζοντες Της, χρησιμοποιώντας πιο εντατικά πλέον τις σύγχρονες τεχνολογίες και τα social media προς όφελος του πιστού λαού, δείχνοντας έτσι ότι προσαρμόζεται γρήγορα στις νέες συνθήκες.

Οι κληρικοί μας, με την αμέριστη ευθύνη των επισκόπων τους, ενέσκηψαν με ευαγγελική ταπεινότητα στον πονεμένο και δοκιμαζόμενο άνθρωπο. Στον άνθρωπο που έχει καταβληθεί από την μοναξιά, τον πανικό, το άγχος και την αγωνία. Έτσι, ανέπτυξαν στοχευόμενες δράσεις τόσο δια ζώσης, όσο και διαδικτυακά, ενισχύοντας, ενθαρρύνοντας, αλλά και προσφέροντας τα απαραίτητα πνευματικά και υλικά αγαθά σε κάθε συνάνθρωπό μας που είχε ανάγκη.

Εκτός από την σωματική ασθένεια και τον θάνατο που έσπειρε η πανδημία, σκόρπισε παντού και τον φόβο. Η Εκκλησία γνωρίζει ότι το αντίδοτο στον φόβο είναι η αγάπη και μόνο η αγάπη, διότι «η αγάπη έξω βάλλει τον φόβο» (Α΄ Ιω. δ΄ 18) και ο «Θεός αγάπη εστί» (Α΄ Ιω. δ΄ 16). Αν εστιάσουμε στην Αγάπη, εάν τη νιώσουμε και τη ζήσουμε, τότε οι φοβίες μας θα κοπάσουν και θα εξαφανισθούν.

Πώς όμως μπορούμε να ζήσουμε πραγματικά την τέλεια αγάπη...; Αν και μόνο ενωθούμε μαζί της! Αρκεί να το θελήσουμε.

Το Σώμα και το Αίμα του Χριστού είναι «φάρμακο αθανασίας», μη υποκείμενο σε μικρόβια και ιούς και μεταδίδει στους πιστούς όχι μόνο την πνευματική υγεία, αλλά πολλαπλά και την σωματική, λόγω της άρρηκτης ενώσεως του ανθρώπου από σώμα και ψυχή.

Συνεπώς, η Εκκλησία έκανε διάκριση μεταξύ του συνωστισμού και της θείας Μεταλήψεως του Σώματος και του Αίματος του Χριστού. Αυτό σημαίνει ότι εφάρμοσε στο ακέραιο και με απόλυτη αυστηρότητα τα θεσπιζόμενα μέτρα προστασίας της Πολιτείας και τους κανόνες υγιεινής, που αφορούν στην διασπορά του ιού, ποτέ όμως δεν αμφέβαλλε για το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας, το οποίο είναι πηγή ζωής και σωτηρίας, σε αυτούς που προσέρχονται με πίστη και με τις απαραίτητες πνευματικές προϋποθέσεις